

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Навчально-науковий інститут історії та філософії
Кафедра права та методики викладання правознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РЕЛІГІЄЗНАВСТВО

Освітня програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 30 серпня 2019р.

м. Суми – 2019

1. Анотація до навчальної дисципліни
Програма курсу «Релігієзнавство» зорієнтована на висвітлення таких питань, як роль релігії в житті суспільства і окремої людини, сутність релігії як явища духовної культури, історія релігійних конфесій і їх взаємних стосунків, релігійний досвід власного народу та сучасні проблеми релігійного життя в українському суспільстві. Засвоєння курсу сприятиме підвищенню загальноосвітньої підготовки студентів, їх самовизначенню у світоглядних позиціях, виборі духовних цінностей, а також їх толерантному ставленню до людей з різним типом світогляду, що уможливило б безконфліктне співіснування в нашому суспільстві громадян з різним духовним вибором.
2. Мета та цілі навчальної дисципліни
Метою викладання навчальної дисципліни «Релігієзнавство» є: вироблення у студентів стійкої системи знань із історії релігії, знання сутнісних рис релігії, її місця в структурі людської духовності, що повинні створити світоглядні передумови для розуміння майбутніми педагогами свого місця в обрії взаємодії сакральної і профанної сфер людської життєдіяльності. Основними завданнями вивчення дисципліни «Релігієзнавство» є: ознайомити студентів з новітніми концепціями релігієзнавства; дати уявлення про розуміння сакральної сфери в науці та релігії; дати знання про конкретно-історичні форми релігії; розкрити функції релігії в суспільстві; розкрити специфіку вільнодумства; виробити навички самостійної роботи зі спеціальною літературою та джерелами.
3. Результати навчання (компетентності)
Відповідно до вимог освітньої програми студенти повинні: <u>знати:</u> Компетенції, якими повинен володіти майбутній фахівець, в результаті вивчення дисципліни «Релігієзнавство» формуються через знання, вміння та навички відповідно. У результаті вивчення навчальної дисципліни «Релігієзнавство» студент повинен знати: а) особливості наукового тлумачення сутності релігії; б) основні релігійні, філософські та наукові теорії походження і специфіки релігії; в) конкретно-історичні форми релігійного комплексу; г) основні конкретно-історичні форми вільнодумства; д) значення релігійних категорій в іудаїзмі, християнстві, буддизмі та ісламі; е) специфіку релігійної ситуації України в історичному аспекті; ж) основи законодавства про свободу совісті в Україні. Студенти повинні на практиці застосовувати наступні вміння: а) чітко розрізняти конфесійне та наукове сприйняття релігії; б) проводити історичні та структурні паралелі між основами віровчення світових, національних та первісних релігій і будувати типологічні характеристики релігійного комплексу; в) виявляти основи віровчення тієї чи іншої релігії на прикладі аналізу її сакральних текстів.

Результатами вивчення курсу «Релігієзнавство» є розвиток у майбутнього фахівця уміння правильно аналізувати проблеми розвитку релігії у контексті певної історичної доби; осмислювати і оцінювати основні концепції найвидатніших діячів науки й культури; визначати основні напрями та етапи розвитку релігій на різних історичних етапах.				
4. Організація навчання				
Обсяг навчальної дисципліни				
Вид заняття		Загальна кількість годин		
лекції		14		
семінарські заняття / практичні		18		
самостійна робота		54		
Консультації		4		
Ознаки курсу				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
6	081 Право	3	вибірковий	
Тематика курсу				
Тема		кількість год.		
		лекції	заняття	сам. роб. кон.
Вступ. Ранні та етнічні форми релігії				
Тема 1.1. Релігієзнавство як наука . Релігія як соціально-історичний феномен		2	2	6
Тема 1.2. Вільнодумство та свобода совісті в історії культури людства			2	2
Тема 1.3. Походження релігії. Ранні форми релігії		2		6
Тема 1.4. Ранні національні релігії		2	2	4
Тема 1.5. Пізні національні релігії		2	2	6
РОЗДІЛ 2. Світові релігії. Історія релігій в Україні.				
Тема2.1. Буддизм як світова релігія		2	2	4
Тема 2.2. Християнство: походження та основні напрями			2	4
Тема 2.3. Історія і сучасний стан християнства в Україні		2		6
Тема 2.4. Іслам як світова релігія			2	4
Тема 2.5. Нетрадиційні й нові релігійні культи		2	2	6
Всього:		14	18	54
5. Політика курсу				
Письмові роботи:				
Планується виконання здобувачами вищої освіти декількох видів письмових робіт: есе або рефератів з питань, винесених на самостійне вивчення, письмових тестових завдань, письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо, а також додаткових письмових індивідуальних завдань (за вибором здобувача вищої освіти).				

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення.

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і семінарські заняття курсу.

6. Рекомендована література

Основні:

1. Академічне релігієзнавство. Підручник. [за наук. ред. професора А. Колодного]. – К.: Світ Знань, 2006. – 862 с.
2. Головащенко С.І. Історія християнства. – К., 2000.
3. Докаш В.І., Лешан В.Ю. Загальне релігієзнавство: Навчальний посібник. – Чернівці: Книги - XXI, 2015. – 376 с.
4. Калінін Ю.А., Харьковщенко Є.А. Релігієзнавство. Підручник. – К.: Наукова думка, 2012. – 352 с.
5. Лозко Г.С. Боги і народи. Етносоціальний вимір. Курс релігієзнавства. – К.: Мандрівець, 2015. – 624 с.
6. Лубський В. І. Релігієзнавство : підручник / В. І. Лубський, В. І. Теремко, М. В. Лубська; за ред. В. І. Лубського. – 3-тє вид., стереотип. – К.: Академвидав, 2011. – 464 с.
7. Релігієзнавство : підручник / В. І. Лубський, Т. Г. Горбаченко, М. В. Лубська, А. І. Яковенко. – К. : ЦУЛ, 2010. – 448 с

Додаткові:

1. Бабій М.Ю. Свобода совісті: філософсько-антропологічне і релігієзнавче осмислення. – К., 1994.
2. Біблія. – К., 1993.
3. Бориславський М. З історії Української Греко-Католицької Церкви. – Львів, 1992.
4. Боровський Я. Світогляд давніх киян. – К., 1992.
5. Брайчевський М.Ю. Утвердження християнства на Русі. – К., 1988.
6. Воропай О. Звичай нашого народу. – К., 1992.- Кн. 1-2.
7. Головащенко С.І. Біблієзнавство. Вступний курс. – К., 2001.
8. Гринько В. Велике Біле Братство як неорелігійний феномен. – К., 1996.
9. Грушевський М. З історії релігійної думки на Україні. - К., 1992.
10. Дзюба І. Сучасне суспільне і церковне становище в Україні // Народна творчість і етнографія. – 2001. – №3. – С. 5-13.
11. Дмитриев М.В. Православие и Реформация. – М., 1990.
12. Дудар Н., Филипович Л. НРТ: український контекст. – К., 2000.
13. Дулуман Є.К. Релігія як соціально-історичний феномен. – К., 1974.
14. Зальтин Б.Й. Православ'я в Україні (1917-1938) // Український історичний журнал. – 2000. – №3. – С. 120-130.